

Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-035/21-1206/21
Podgorica, 14.10. 2021. godine

IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG
IZVJEŠTAJA ALBANSKE ALTERNATIVE ZA 2020. GODINU
(Konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2021.godine

S a d r Ź a j

I MIŠLJENJE I PREPORUKE	2
II OPŠTI PODACI.....	8
1. Pravni osnov	8
2. Osnovni podaci o Partiji	8
3. Finansiranje Partije.....	9
3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava.....	9
3.2. Finansiranje iz privatnih izvora	9
4. Vrsta revizije	9
5. Predmet revizije.....	9
6. Cilj revizije	9
7. Kriterijumi revizije.....	10
8. Metoda vršenja revizije	11
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE	12
9. Sistem unutrašnjih kontrola	12
9.1. Aktivnosti partijskih organa vezano za finansijsko poslovanje	12
10. Finansijski plan za 2020.godinu	12
11. Program rada za 2020. godinu.....	13
12. Računovodstveni sistem	13
13. Godišnji finansijski izvještaj	13
13.1. Bilans stanja.....	14
13.1.1. Evidentiranje i popis imovine.....	15
13.1.2. Dati avansi.....	15
13.1.3. Potraživanja	16
13.1.4. Novčana sredstva na žiro računima	16
13.1.5. Obaveze	17
13.2. Bilans uspjeha	18
13.2.1. Prihodi	18
13.2.2. Rashodi.....	19
14. Kancelarijsko poslovanje	25
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE REVIZIJE	26

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije (broj 04-035/21-1206/2 od 05.07.2021.godine), izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Albanske alternative za 2020. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovníkom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti i Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Albanske alternative za 2020. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (od 11.10.2021.godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br."I" 04-038/21-211 od 30.09.2021.godine), nadležni Kolegijum DRI u sastavu: senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator Zoran Jelić - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 14.10.2021. godine, razmotrio je i usvojio

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Albanske alternative za 2020.godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Albanske alternative za 2020. godinu sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje**:

- **da subjekt revizije zahtijeva povraćaj datih avansa od dobavljača ukoliko usluge nijesu izvršene ili roba isporučena ili da pribavi potrebnu dokumentaciju (fakture) od dobavljača i sprovede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

Revizijom pravilnosti je utvrđeno da subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (član 14 i član 24), Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46 i član 47), Zakona o obligacionim odnosima (član 639), a imajući vidu da slučajevi neusklađenosti, pojedinačno ili zbirno, imaju prožimajući efekat (konstatovano u okviru tački 1, 2 i 3) nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje** na pravilnost poslovanja.

Na izražavanje negativnog mišljenja na reviziju pravilnosti uticale su sledeće nepravilnosti:

1. Revizijom je utvrđeno da su tokom 2020. godine budžetska sredstva za finansiranje ženske organizacije utrošena u iznosu od 16.559,76€. Odredbama člana 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja propisano je da se budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima mogu koristiti samo u skladu sa Statutom te ženske organizacije. U postupku revizije nije prezentiran Statut ženske organizacije, pa se konstatuje da sredstva za finansiranje redovnog rada nijesu korišćena na način propisan članom 14 Zakona.

- **Subjekt revizije treba da budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženske organizacije koristi na način propisan odredbama člana 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

2. Revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama evidentirala neizmirene obaveze po osnovu izborne kampanje za parlamentarne izbore u ukupnom iznosu od 4.768,54€.

- **Subjekt revizije je dužan da sva plaćanja troškova izborne kampanje vrši sa posebnog žiro računa, shodno odredbama člana 24 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i ne može iskazivati neizmirene obaveze po ovom osnovu.**

3. Revizijom je utvrđeno da Partija nije izvršila plaćanje obračunatih poreskih obaveza u iznosu od 8.774,72€ (porez po odbitku i prirez porezu) na isplaćene naknade po ugovoru o dijelu, naknade za zakup poslovnog prostora i naknade za pružanje računovodstvenih usluga, što nije u skladu sa odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, kojim je propisano da se porez na lična primanja obračunava, obustavlja i uplaćuje prilikom svake isplate primanja prema propisima koji važe na dan isplate. Subjekt revizije nije podnosio nadležnom poreskom organu IOPPD obrasce shodno odredbama člana 47 istog Zakona.

- **Subjekt revizije treba da uplatu poreskih obaveza vrši u momentu isplate naknada fizičkim licima shodno odredbama člana 46 Zakona o poreza na dohodak fizičkih lica i da shodno članu 47 istog Zakona podnosi IOPPD obrasce nadležnom poreskom organu.**

4. Partija je ugovorima angažovala dvadeset dva (22) izvršioca za obavljanje partijskih aktivnosti-rad na terenu i po tom osnovu iskazala troškove neto naknada u iznosu od 11.580,10€. Neto naknade su isplaćivane u rasponu od 100,00€ do 2.880,00€, po izvršiocu, za cijeli period angažovanja (od 1 mjeseca do 9 mjeseci tokom 2020.godine). Uvidom u prezentirane ugovore utvrđeni su formalno pravni nedostaci (ne sadrže pravni osnov, nijesu precizno definisani poslovi angažovanih izvršilaca). U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o radno-pravnom statusu lica angažovanih po ugovoru o dijelu, pa se nije moglo utvrditi da li je pravilno izvršen obračun poreskih obaveza, budući da radno-pravni status istih ima uticaj na obračun.

- **Subjekt revizije sa izvršiocima za obavljanje partijskih aktivnosti treba da zaključuje ugovore o radu, a ne ugovore o dijelu imajući u vidu period angažovanja izvršilaca i prirodu posla.**
- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o dijelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**

5. Revizijom je utvrđeno da su ugovori o zakupu stambenog i poslovnog prostora ovjereni od strane nadležnog organa, izuzev Ugovora o zakupu poslovnog prostora u Ulcinju.

- **Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu poslovnog prostora ovjerava u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**

6. Partija nije vršila usaglašavanje obaveza sa dobavljačima koje na dan 31.12.2020.godine iznose 8.707,41€, kako je to utvrđeno Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima shodno važećem Pravilniku.**

Preporuka drugom državnom organu¹

1. Revizijom je utvrđeno da Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Partije za 2020.godinu ne sadrži poseban Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Partija je tokom postupka vršenja revizije prezentirala Izvještaj ženske organizacije (Forum žena) za 2020. godinu, shodno kojem je ukupan priliv na posebnom žiro računu otvorenom kod Hipotekarne banke za potrebe ženske organizacije iznosio 16.824,96€, ukupan odliv sredstava 16.559,76€, dok su preostala sredstva sa stanjem na dan 31.12.2020.godine iznosila 256,20€.

- **Ministarstvo finansija i socijalnog staranja treba da podzakonskim aktom^[1] utvrdi formu posebnog izvještaja o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, u cilju jednoobraznog načina izvještavanja, shodno odredbama člana 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Zbog izraženog negativnog mišljenja i utvrđenih nepravilnosti, nadležni Kolegijum za vršenje predmetne revizije, se saglasio da se konačni Izvještaj o finansijskoj reviziji i reviziji pravilnosti poslovanja Albanske alternative za 2020. godinu, dostavi Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, na upoznavanje.

¹ Državna revizorska institucija je Ministarstvu finansija i socijalnog staranja dopisom broj 04-035/21-835/24 od 20.09.2021.godine ukazala na potrebu pristupanja realizaciji date preporuke, shodno članu 72 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

^[1] Članom 72 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, utvrđena je obaveza nadležnih organa za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje navedenog zakona, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu istog.

Subjekt revizije je dužan da u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Konačnog Izvještaja o reviziji dostavi Državnoj revizorskoj instituciji Plan aktivnosti za realizaciju izdatih preporuka koji treba da sadrži mjere, nosioce aktivnosti i rokove (Akcioni plan za realizaciju preporuka), a u roku od šest mjeseci, Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji.

**Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević**

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG", br. 15/07....31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 003/20, 038/20);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije za 2021.godinu, DRI br. 06-035/20-292 od 17.12.2020.godine, izmjenama Godišnjeg plana revizije DRI za 2021.godinu, br. 06-035/21-3 od 25.01.2021.godine; br. 06-038/21-39 od 05.04.2021.godine; br. 06-038/21-39/2 od 26.04.2021.godine i izmjeni i dopuni Godišnjeg plana revizije DRI, br. 06-038/21-39/3 od 14.06.2021.godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br.04-035/21-1206/2 od 05.07.2021.godine).

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Albanske alternative vršena je u skladu sa:

- Poslovníkom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“, br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“ , br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o Partiji

Politička partija "Albanska alternativa" – "Alternativa shqiptare" (u daljem tekstu: AA) je upisana u Registar Ministarstva pravde dana 19.06.2008.godine. Sjedište partije je u Tuzima.

Organi Albanske alternative su: Skupština, Predsjedništvo, Predsjednik, Potpredsjednici, Mjesni odbori (ogranci). Skupština je najviši statutarni, programski i izborni organ Albanske alternative.

Statutom Partije je uređeno da ista ima organizacionu cjelinu Forum žena.

Članom 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja je propisano da se budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima mogu koristiti samo u skladu sa Statutom te ženske organizacije.

Revizijom je utvrđeno da su tokom 2020. godine budžetska sredstva utrošena u iznosu od 16.559,76€. U postupku revizije nije prezentiran Statut Forum žena Albanske alternative, pa se konstatuje da sredstva nijesu korišćena shodno članu 14 Zakona.

- **Subjekt revizije treba da budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženske organizacije koristi na način propisan odredbama člana 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

3. Finansiranje Partije

Shodno Statutu, Albanska alternativa sredstva za rad obezbjeđuje iz: Budžeta Crne Gore i iz budžeta opština, shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja; doprinosa poslanika i odbornika koji su imenovani u upravnim odborima i ostalim organima i radnim tijelima, a da za članstvo dobijaju nadoknadu; doprinosa članova i simpatizera i iz drugih izvora dozvoljenih zakonom.

Sredstvima AA raspolaže Predsjedništvo.

3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su u 2020. godini za finansiranje redovnog rada i izborne kampanje opredijeljena budžetska sredstva u ukupnom iznosu od 139.796,00€ i to: iz Budžeta Crne Gore u ukupnom iznosu od 112.725,00€ i iz budžeta lokalnih samouprava u ukupnom iznosu od 27.071,00€.

3.2. Finansiranje iz privatnih izvora

Shodno podacima u Godišnjem konsolidovanom finansijskom izvještaju Albanske alternative za 2020. godinu, ista nije ostvarila prihode iz privatnih izvora.

4. Vrsta revizije

Predmetna revizija ima karakter finansijske revizije i revizije pravilnosti. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja subjekta revizije sa zakonskom i drugom regulativom.

5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Albanske alternative za 2020. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom.

6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

1. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
2. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

7. Kriterijumi revizije

Kriterijumi za finansijsku reviziju

- MRS;
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12).

Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG“ br. 003/20, 038/20);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2020.godinu (“Sl. list CG”, br.074/19, 061/20);
- Zakon o radu („Sl. list CG“, br. 049/08 ... 004/18, 074/19);
- Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list CG“, br. 047/08, 004/11, 022/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG“, br.065/01,...,004/07 i „Sl. list CG“, br.086/09,...,083/16, 067/19);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG“, br.013/07,...,008/15, 022/17, 042/19);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG“, br. 040/16, 028/18,108/20);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”,br.076/10,...,050/17, 015/19, 009/20);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2020. godinu;
- Program rada Partije za 2020. godinu;
- Interne procedure i pravila subjekta revizije.

8. Metoda vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i interne kontrole.

Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost.

Materijalnost je utvrđena u iznosu od 2.696,14€, tj. 2% od ukupnih rashoda Partije, koji iznose 134.807,00€.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom i drugom dokumentacijom, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Planirani segmenti su revidirani u cjelosti.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

9. Sistem unutrašnjih kontrola

Partija je shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Statutom utvrdila način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja, kao i obavezu donošenja Finansijskog plana.

Članom 22 Statuta Partije utvrđena je obaveza Predsjedništva da usvoji Finansijski plan i Završni račun, članom 26 Statuta je predviđeno da, Predsjednik Partije potpisuje finansijsku dokumentaciju, a članom 42 istog je definisano da sredstvima Partije raspolaže Predsjedništvo.

9.1. Aktivnosti partijskih organa vezano za finansijsko poslovanje

Partijski organi su shodno svojim nadležnostima utvrđenim Statutom Partije, za 2020. godinu donijeli i usvojili sljedeća akta: Plan prihoda i rashoda i Program rada za 2020.godinu, Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju, Odluku o članarini za 2020. godinu, Odluku o imenovanju Komisije za popis, Odluku o usvajanju Izvještaja za popis, Odluku o limitiranju troškova reprezentacije, goriva i telefona, pojedinačne odluke o isplati pomoći i stipendiranju.

10. Finansijski plan za 2020.godinu

Planom prihoda i rashoda za 2020 godinu (br.85/2019 od 22.12.2019.godine) Partija je ukupne prihode na nivou godine planirala u iznosu od 138.500,00€, a rashode u iznosu od 137.200,00€.

Shodno podacima prezentiranim u Finansijskom planu AA za 2020.godinu prihodi iz Budžeta Crne Gore planirani su u iznosu od 111.500,00€ i to: po Koalicionom sporazumu-Albanci odlučno, iznos od 34.500,00€, za finansiranje rada Foruma žena, iznos od 11.000,00€ i za Parlamentarne izbore, iznos od 66.000,00€, dok su prihodi iz budžeta lokalnih samouprava planirani u iznosu od 27.000,00€-Glavni grad, iznos od 13.500,00€, opština Tuzi, iznos od 13.000,00€ i opština Gusinje u iznosu od 500,00€.

Planom rashoda Partije za 2020. godinu planirani su sljedeći troškovi: troškovi materijala u iznosu od 500,00€, troškovi goriva i el. energije u iznosu od 1.000,00€, troškovi zarada/naknada u iznosu od 13.500,00€, troškovi mobilne telefonije i internet usluga u iznosu od 2.000,00€, troškovi zakupnina u iznosu od 7.000,00€, troškovi reklame i propagande u iznosu od 14.000,00€, troškovi reprezentacije u iznosu od 1.000,00€, troškovi donacija i sponzorstva u iznosu od 3.500,00€, troškovi stipendija u iznosu od 3.000,00€, troškovi istraživanja u iznosu od 8.000,00€, troškovi predizborne kampanje-Parlamentarni izbori u iznosu od 71.000,00€, troškovi intelektualnih usluga u iznosu od 1.000,00€, troškovi amortizacije u iznosu od 1.400,00€, troškovi platnog prometa u iznosu od 300,00€ i ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 10.000,00€.

Subjekat revizije je u 2020. godini ostvario prihode u iznosu od 139.795,85€, ili 1.295,85€ više u odnosu na planirane, dok je rashode ostvario u iznosu od 134.807,29€, odnosno u manjem iznosu za 2.392,71€ u odnosu na planirane, što predstavlja neznatno odstupanje u odnosu na planirane prihode i rashode.

11. Program rada za 2020. godinu

Programom rada (br.86/2019 od 22.12.2019.godinu) su definisane prioritetne aktivnosti Partije u 2020.godini i to: održavanje redovnih sjednica Skupštine i sastanaka Glavnog odbora i ostalih tijela Partije, u cilju aktivnog sprovođenja politike i vrijednosti koje zastupa Albanska alternativa; širenje političke stranke na druge izborne jedinice, radi pripremanja pretpostavki za sudjelovanje na Parlamentarnim izborima; izborne aktivnosti – priprema predizborne kampanje za Parlamentarne izbore; materijalna podrška socijalne sfere /donacije, stipendije, sponzorstva I sl.; usvajanje Finansijskog plana za 2021. godinu; organizovanje i sprovođenje raznih akcija i tribina, promovisanje javnosti i sudjelovanje građana u političkom i društvenom životu lokalne i šire zajednice Partije; i nastavak saradnje, razmjena informacija i interakcija sa organizacijama civilnog društva.

12. Računovodstveni sistem

Partija je shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi, u skladu sa propisom Ministarstva finansija. Budući da Partija ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Partija evidentiranje poslovnih transakcija vrši u okviru Glavne knjige i pomoćnih evidencija. Partija računovodstvene evidencije obezbjeđuje na obračunskoj osnovi, izuzev prihoda koji su evidentirani na gotovinskoj osnovi.

Računovodstvene poslove za potrebe Partije u 2020. godini obavljalo je fizičko lice shodno zaključenom Ugovoru o pružanju računovodstvenih usluga.

13. Godišnji finansijski izvještaj

Shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, politički subjekt završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Saglasno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12) Partija je dužna da Godišnji finansijski izvještaj dostavi Državnoj revizorskoj instituciji do 31.03. tekuće godine za prethodnu godinu na sledećim obrascima:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

Subjekt revizije je Državnoj revizorskoj instituciji dostavio Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj na propisanim obrascima i u zakonom predviđenom roku.

Uz navedeni Izvještaj DRI je dostavljen Godišnji izvještaj o prihodima, imovini i rashodima za 2020.godinu (Obrazac GIPIR), dok je tokom postupka vršenja revizije prezentiran Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora u izbornoj kampanji za Parlamentarne izbore održane dana 30.08.2020.godine dostavljen Agenciji za sprječavanje korupcije shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Partija je tokom postupka vršenja revizije prezentirala Izjavu odgovornog lica (br.69/2021 od 20.09.2021.godine), shodno kojoj Albanska alternativa u 2020.godini nije imala drugih prihoda osim onih prikazanih u poslovnim knjigama.

Revizijom je utvrđeno da Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Partije za 2020.godinu ne sadrži poseban Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Partija je tokom postupka vršenja revizije prezentirala Izvještaj ženske organizacije (Forum žena) za 2020. godinu, shodno kojem je ukupan priliv na posebnom žiro računu otvorenom kod Hipotekarne banke za potrebe ženske organizacije iznosio 16.824,96€, ukupan odliv sredstava 16.559,76€, dok su preostala sredstva sa stanjem na dan 31.12.2020.godine iznosila 256,20€.

Preporuka drugom državnom organu

- **Ministarstvo finansija i socijalnog staranja treba da podzakonskim aktom^[1] utvrdi formu posebnog izvještaja o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, u cilju jednoobraznog načina izvještavanja, shodno odredbama člana 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

13.1. Bilans stanja

U Aktivi Bilansa stanja, stalna imovina (koju čini oprema) na dan 31.12.2020.godine iskazana je u iznosu od 4.101,00€, obrtna imovina (koju

^[1] Članom 72 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, utvrđena je obaveza nadležnih organa za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje navedenog zakona, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu istog.

čine: potraživanja, gotovina i gotovinski ekvivalenti) u iznosu od 10.231,00€, a u Pasivi su iskazane revalorizacione rezerve u iznosu od 450,00€, gubitak u iznosu od 15.730,00€ i kratkoročne obaveze u iznosu od 29.612,00€.

13.1.1. Evidentiranje i popis imovine

Subjekt revizije obezbjeđuje evidenciju osnovnih sredstava u okviru Glavne knjige i analitičku evidenciju iste vanbilansno u Excel tabeli.

Odlukom Predsjedništva Partije br. 117/2020 od 10.12.2020.godine imenovana je Komisija sa zadatkom da izvrši popis stalne imovine (osnovnih sredstava), gotovine i gotovinskih ekvivalenata Partije i podnese Izvještaj o izvršenom popisu. Komisija je shodno predmetnoj Odluci izvršila popis i sačinila Izvještaj o popisu imovine, obaveza i potraživanja Partije sa stanjem na dan 31.12.2020.godine. Izvještaj o izvršenom popisu imovine, obaveza i potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2020.godine je usvojen Odlukom Predsjedništva Partije (br.15/2021 od 15.01.2021.godine).

Shodno podacima iskazanim u popisu osnovnih sredstava i Izvještaju o popisu, stalna imovina Partije na dan 31.12.2020. godine po nabavnoj vrijednosti iznosila je 8.527,72€, otpisanoj 4.426,94€ i sadašnjoj vrijednosti 4.100,78€. Imovinu Partije čini kompjuterska oprema, kancelarijski namještaj, telekomunikaciona i ostala oprema. Podaci o stalnoj imovini iskazani u Izvještaju o popisu odgovaraju istim evidentiranim u Glavnoj knjizi Partije.

Sastavni dio Izvještaja o popisu osnovnih sredstava je i popis depozita na žiro računima, obaveza i potraživanja Partije sa stanjem na dan 31.12.2020. godine.

Od ukupno evidentirane imovine u poslovnim knjigama Partije na imovinu nabavljenu u 2020. godini odnosi se iznos od 1.940,40€ i to po osnovu nabavke kancelarijskog namještaja i klima uređaja.

13.1.2. Dati avansi

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala potraživanja po osnovu datih avansa dobavljačima u iznosu od 3.598,56€, od kojih se iznos od 434,26€ odnosi na potraživanja za date avanse iz prethodnih godina, dok se iznos od 3.164,30€ odnosi na potraživanja za date avanse dobavljačima u tekućoj godini. Avansno plaćanje u 2020.godini je izvršeno dobavljačima na ime reprezentacije, električne energije i dr., za što nije prezentirana odgovarajuća dokumentacija.

- **Preporučuje se subjektu revizije da zahtijeva povraćaj datih avansa od dobavljača ukoliko usluge nijesu izvršene ili roba isporučena ili da pribavi potrebnu dokumentaciju (fakture) od dobavljača i sprovede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

13.1.3. Potraživanja

Potraživanja su u poslovnim knjigama Partije na dan 31.12.2020.godine iskazana u iznosu od 700,00€. Revizijom je utvrđeno da se ista odnose na potraživanja od Demokratskog saveza Albanaca po osnovu date pozajmice radi obezbjeđenja obrtnih sredstava u cilju obavljanja djelatnosti, na period od 12 mjeseci, shodno Ugovoru o zajmu (br.89/2020 od 01.08.2020.godine).

Takođe, revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama obezbjeđivala evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava i da shodno podacima iskazanim u poslovnim knjigama, Partija na dan 31.12.2020. godine nije imala nenaplaćenih potraživanja. U postupku revizije prezentirani su dokazi o usaglašavanju međusobnih potraživanja i obaveza sa Glavnim gradom Podgorica, opštinom Tuzi i Gusinje.

13.1.4. Novčana sredstva na žiro računima

Partija je u 2020. godini svoje redovno poslovanje obavljala preko tri žiro računa (od kojih i žiro račun ženske organizacije).

Osim računa za redovno poslovanje, Partija je u revidiranom periodu imala i otvoren žiro račun za potrebe izborne kampanje.

Depoziti na računima za redovno poslovanje na dan 01.01.2020. godine iznosili su 2.087,07€, a na dan 31.12.2020. godine 5.931,67€ (od čega su na žiro račun Forumu žena, na navedeni datum iznosili 265,20€), dok je stanje sredstava na izbornom žiro račun u iznosilo 0,00€.

Revizijom je utvrđeno da, stanje depozita na računima evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju iskazanom u izvještajima o kretanju sredstava na žiro računima poslovnih banaka (bankarski izvodi) na navedene datume. Takođe, tokom vršenja revizije izvršen je uvid u bankarske izvode žiro računa u posjedu Partije i potvrđen promet na istim.

Osim navedenog, stanje sredstava na redovnim računima Partije, kao i na posebnom žiro račun otvorenom za potrebe izborne kampanje, potvrđeno je i Izvještajem Komisije za popis o izvršenom popisu osnovnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza, sa stanjem na dan 31.12.2020.godine.

Izborni račun

U 2020.godini, Albanska alternativa je učestvovala na izborima za izbor poslanika u Skupštini Crne Gore.

Uvidom u poslovne knjige i bankarske izvode posebnog računa otvorenog za prikupljanje sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje za Parlamentarne izbore - Koalicije „Albanska lista-Genci Nimanbegu, Nik Gjeloshaj”, utvrđeno je da su na izborni račun Koalicije, iz Budžeta Crne Gore uplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 66.436,75€ i to: po osnovu

20% pripadajućih sredstava u iznosu od 43.051,01€ i po osnovu izbornog rezultata (80%) u iznosu od 23.385,74€.

Saglasno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Albanska alternativa je obavjestila Agenciju za sprječavanje korupcije o otvaranju posebnog računa, sačinila Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora i isti je u roku i na propisanim obrascima predala Agenciji za sprječavanje korupcije. Ista je izvršila povraćaj neutrošenih sredstava sa izbornog na redovni račun u iznosu od 88,94€. Nakon završetka kampanje i ispunjenja zakonskih odredbi, posebni račun je ugašen u skladu sa Zakonom, za što su u postupku vršenja revizije prezentirani odgovarajući dokazi.

13.1.5. Obaveze

Kratkoročne obaveze evidentirane u poslovnim knjigama u iznosu od 29.611,45€ odnose se na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 8.707,41€ (od čega se na obaveze prema dobavljačima iz izborne kampanje po osnovu nabavke reklamnog materijala odnosi iznos od 3.324,96€), obaveze prema fizičkim licima u iznosu od 12.110,00€, obračunate poreske obaveze na ugovorene naknade u iznosu od 8.774,72€ (od navedenog iznosa obaveza na izbornu kampanju se odnosi 1.443,58€) i ostale obaveze u iznosu 19,32€.

Revizijom je utvrđeno da se najveća salda neizmirenih obaveza prema dobavljačima odnose na troškove reprezentacije, troškove reklame i propagande i sl. Takođe, konstatovano je da, Partija nije vršila usaglašavanje obaveza sa dobavljačima, kako je to utvrđeno Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima shodno važećem Pravilniku.**

Obaveze prema fizičkim licima iskazane su po osnovu ugovorenih naknada u iznosu od 12.110,00€ i to po osnovu naknada za pružanje knjigovodstvenih usluga u iznosu od 1.600,00€ i naknada za zakup poslovnog prostora u iznosu od 6.310,00€, obaveze prema fizičkom licu za prevoz pitke vode u iznosu od 3.400,00€ i obaveze po osnovu neisplaćene stipendije u iznosu od 800,00€.

Poreske obaveze u iznosu od 8.774,72€ iskazane su po osnovu neizmirenih obaveza (porez po odbitku i prirez porezu) na isplaćene naknade po ugovorima o dijelu, naknade po osnovu zakupa poslovnih prostora i naknade za pružanje računovodstvenih usluga.

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala neizmirene obaveze po osnovu izborne kampanje za parlamentarne izbore u ukupnom iznosu od 4.768,54€.

- **Subjekt revizije je dužan da sva plaćanja troškova izborne kampanje vrši sa posebnog žiro računa, shodno odredbama člana 24 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i ne može iskazivati neizmirene obaveze po ovom osnovu.**

13.2. Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha prihodi su iskazani u iznosu od 139.796,00€, rashodi u iznosu 134.807,00€ i finansijski rezultat (dobitak) u iznosu od 4.989,00€.

13.2.1. Prihodi

Partija je u 2020. godini ostvarila ukupne prihode (za redovno poslovanje i izbornu kampanju) u iznosu od 139.795,85€.

Shodno podacima sadržanim u Godišnjem izvještaju o prihodima, imovini i rashodima Partije za period 01.01.-31.12.2020.godine, dio navedenih prihoda u iznosu od 66.436,75€ odnosi se na prihode za finansiranje izborne kampanje, dok se ostali prihodi odnose na prihode za redovan rad.

U nastavku je dat tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2020.godini po vrsti i % učešću

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos	% učešća
1	Prihodi iz Budžeta Crne Gore	112.724,09	80,63%
2	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	27.071,66	19,37%
3	Finansijski prihodi	0,10	0,00%
UKUPNO		139.795,85	100,00%

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se učešće prihoda iz Budžeta Crne Gore sa 80,63% i prihoda iz budžeta lokalnih samouprava sa 19,37%.

Prihodi iz Budžeta Crne Gore

Partija je u poslovnim knjigama iskazala prihode iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 112.724,09€. Navedeni prihodi su u Glavnoj knjizi evidentirani po osnovu priliva sredstava sa Glavnog računa Državnog Trezora po koalicionim sporazumima u ukupnom iznosu od 34.493,16€, po osnovu finansiranja redovnog rada ženske organizacije (Forum žena) u iznosu od 11.794,18€, dok se dio prihoda u iznosu od 66.436,75€ odnosi na prihode za finansiranje izborne kampanje i to: (20%) po potvrđenoj izbornoj listi u iznosu od 43.051,01€ uplatom na posebni račun za izbornu kampanju dana 19.08.2020.godine i po osnovu izbornog rezultata (80%) u iznosu od 23.385,74€ uplatom na izborni račun dana 15.10.2020.godine.

Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava

Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava evidentirani su u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 27.071,66€ i isti se odnose na prihode za redovno poslovanje po osnovu priliva sredstava iz budžeta Glavnog grada u iznosu od 13.220,44€ i iz lokalnog budžeta opštine Tuzi u iznosu od 13.154,02€ i opštine Gusinje u iznosu od 697,20€. Od navedenog iznosa prihoda, sredstva

u iznosu od 5.030,07€ se odnose na prihode iz budžeta lokalnih samouprava za finansiranje ženske organizacije (Glavni grad 4.593,52€, opština Tuzi 273,06€ i opština Gusinje 163,49€).

Partija je prihode iz javnih izvora za finansiranje redovnog rada i izborne kampanje ostvarivala shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Finansijski prihodi

Prihodi u iznosu od 0,10€ odnose se na prihode ostvarene po osnovu pozitivne kamate na depozite po vidjenju.

13.2.2. Rashodi

Partija je u 2020. godini ostvarila rashode (za redovno poslovanje i izbornu kampanju) u iznosu od 134.807,29€.

Revizijom je utvrđeno da se dio navedenih rashoda u iznosu od 71.116,27€ odnosi na rashode izborne kampanje, dok se ostali rashodi odnose na rashode za redovan rad.

U nastavku je dat tabelarni pregled ostvarenih troškova u 2020. godini po vrsti troška i % učešću u ukupnim rashodima Partije

Red. br.	Konto	Vrsta troška	Iznos	% učešća
1	512	Troškovi kancelarijskog materijala	115,73	0,09%
2	513	Troškovi goriva	4.737,50	3,51%
3	525	Troškovi naknada fizickim licima po osnovu ostalih ugovora	12.496,17	9,27%
4	529	Ostali lični rashodi i naknade	647,40	0,48%
5	531	Troškovi internet usluga	1.789,92	1,33%
6	533	Troškovi zakupnina	7.266,71	5,39%
7	535	Troškovi reklame i propagande	61.233,37	45,42%
8	536	Troškovi istraživanja	18.445,69	13,68%
9	539	Troškovi komunalnih usluga	13,26	0,01%
10	540	Troškovi amortizacije	1.414,27	1,05%
11	550	Troškovi neproizvodnih usluga	860,78	0,64%
12	551	Troškovi reprezentacije	4.401,33	3,26%
13	553	Troškovi platnog prometa	458,65	0,34%
14	559	Ostali nematerijalni troškovi	20.486,51	15,20%
15	579	Troškovi kazni	440,00	0,33%
UKUPNO			134.807,29	100,00%

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da, najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi reklame i propagande sa 45,42%, ostali nematerijalni troškovi sa 15,20%, troškovi istraživanja sa 13,68% , troškovi naknada fizičkih lica po osnovu ugovora sa 9,27%, troškovi zakupnina sa 5,39% i dr.

Troškovi kancelarijskog materijala (račun 512)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 115,73€ odnose se na troškove nabavke kancelarijskog materijala za potrebe redovnog poslovanja Partije. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i fiskalnim računima i isti su u cjelosti plaćeni, izuzev iznosa od 20,90€ koji je evidentiran kao neizmirena obaveza.

Troškovi goriva (račun 513)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 4.737,50€ odnose se na troškove goriva. Od ukupno ostvarenih troškova, iznos od 237,50€ odnosi se na troškove goriva za potrebe redovnog poslovanja Partije, dok se iznos od 4.500,00€ odnosi na troškove izborne kampanje.

U prilogu dokumentacije kojom su pravdani odnosni troškovi, priložene su fakture dobavljača i fiskalni račun, dok je dio troškova goriva za izbornu kampanju u iznosu od 2.500,00€ dokumentovan Ugovorom o pružanju usluga snabdjevanja naftnim derivatima zaključen sa pravnim licem i predračunom.

Revizijom je utvrđeno da su prilikom isplate navedenih troškova poštovani limiti utvrđeni Odlukom o limitiranju troškova reprezentacije, goriva i telefona za 2020.godinu.

Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ugovora (račun 525)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 12.496,17€ odnose se na troškove neto ugovorenih naknada u iznosu od 11.580,10€ i troškove poreskih obaveza na isplaćene neto naknade u iznosu od 916,07€. Navedeni troškovi se odnose na troškove redovnog poslovanja Partije.

Partija je ugovorima angažovala dvadeset dva (22) izvršioca za obavljanje partijskih aktivnosti-rad na terenu i po tom osnovu iskazala troškove neto naknada u iznosu od 11.580,10€. Neto naknade su isplaćivane u rasponu od 100,00€ do 2.880,00€, po izvršiocu, za cijeli period angažovanja (od 1 mjeseca do 9 mjeseci tokom 2020.godine). Uvidom u prezentirane ugovore utvrđeni su formalno pravni nedostaci (ne sadrže pravni osnov, nijesu precizno definisani poslovi angažovanih izvršilaca).

- **Subjekt revizije sa izvršiocima za obavljanje partijskih aktivnosti treba da zaključuje ugovore o radu, a ne ugovore o dijelu imajući u vidu period angažovanja izvršilaca i prirodu posla.**

Na isplaćene naknade fizičkim licima obračunate su poreske obaveze (porez po odbitku i prirez porezu), ali iste nijesu plaćene što nije u skladu sa odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Subjekt revizije nije podnosio nadležnom poreskom organu IOPPD obrasce shodno odredbama člana 47 istog Zakona.

U postupku revizije državnom revizoru nijesu prezentirani dokazi o radno-pravnom statusu lica angažovanih po ugovoru o obavljanju partijskih aktivnosti, pa se nije moglo utvrditi da li je pravilno izvršen obračun poreskih obaveza, budući da radno-pravni status istih ima uticaj na obračun.

- **Subjekt revizije treba da uplatu poreskih obaveza vrši u momentu isplate naknada fizičkim licima shodno odredbama člana 46 Zakona o poreza na dohodak fizičkih lica i da shodno članu 47 istog Zakona podnosi IOPPD obrasce nadležnom poreskom organu.**
- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o dijelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**

Uvidom u imovinske kartone dostupne na sajtu Agencije za sprječavanje korupcije, a shodno spisku funkcionera Albanske alternative, za 5 lica (funkcionera) koja su primala naknadu u 2020.godini postoji sumnja da su prijavili prihode po ovom osnovu.

Ostali lični rashodi i naknade (račun 529)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 647,40€ odnose se na troškove hotelskog smještaja u iznosu od 237,40€ i troškove prevoza u iznosu od 410,00€ i isti se odnose na troškove redovnog poslovanja Partije.

Troškovi hotelskog smještaja u iznosu od 237,40€ dokumentovani su fakturama dobavljača na kojim su naznačeni personalni podaci lica koja su koristila navedene usluge, sa taksativno specificiranim elementima cijene usluge. Troškovi prevoza u iznosu od 410,00€ odnose se na troškove avio karte i isti su dokumentovani fakturom dobavljača.

Troškovi internet usluga (račun 531)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.789,92€ odnose se na troškove internet usluga, isti su plaćeni po fakturama dobavljača sa žiro računa Partije. Navedeni troškovi se odnose na troškove redovnog poslovanja Partije.

Troškovi zakupnina (račun 533)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 7.266,71€ odnose se na: troškove rentiranja vozila za potrebe izborne kampanje, plaćeni po fakturama dobavljača sa izbornog računa u iznosu od 423,50€ i troškove redovnog poslovanja Partije po osnovu zakupa stambeno-poslovnog prostora u Tuzima površine 35m² u iznosu od 2.400,00€ (mjesečna zakupnina iznosi 200,00€), zakupa poslovnog prostora površine 22m² u Plavu u iznosu od 1.200,00€ (mjesečna zakupnina iznosi 100,00€), zakupa poslovnog prostora površine 22,7m² u Gusinju u iznosu od 960,00€ (mjesečna zakupnina iznosi 80,00€) i zakupa poslovnog prostora u Ulcinju ukupne površine 68m² u iznosu od 1.800,00€ (mjesečna zakupnina iznosi 150,00€) i obračunate poreske obaveze na ugovorene naknade za zakup u iznosu od 483,21€.

Isplata troškova zakupnina vršena je sa žiro računa shodno ugovorima o zakupu stambenog i poslovnog prostora zaključenim sa fizičkim licima, izuzev dijela troškova u iznosu od 3.240,00€ koji nijesu izmireni.

Revizijom je konstatovano da su ugovori o zakupu stambenog i poslovnog prostora ovjereni od strane nadležnog organa, izuzev Ugovora o zakupu poslovnog prostora u Ulcinju.

- **Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu poslovnog prostora ovjerava u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**

Partija je na ugovorene naknade za zakup poslovnog i stambenog prostora izvršila obračun poreskih obaveza u iznosu od 483,21€, ali iste nijesu plaćene što nije u skladu sa članom 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Troškovi reklame i propagande (račun 535)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 61.233,37€ odnose se na troškove reklamnog materijala za potrebe redovnog poslovanja Partije u iznosu od 13.935,63€ i troškove zakupa panoa i bilborda, troškove po osnovu nabavke reklamnog materijala, kao i troškove marketing usluga za Parlamentarne izbore 2020 po osnovu medijskog predstavljanja na TV emiterima u iznosu od 47.297,74€.

Troškovi redovnog poslovanja u iznosu od 13.935,63€ plaćeni su sa žiro računa po fakturama dobavljača, izuzev iznosa od 80,00€ koji je iskazan kao neizmirena obaveza.

Troškovi izborne kampanje dokumentovani su fakturama dobavljača i ugovorima o zakupu reklamnih površina i pružanju usluga medijskog predstavljanja Koalicije Albanska lista-Genci Nimanbegu, Nik Gjeloshaj, plaćeni su sa posebnog žiro računa za izbornu kampanju, osim iznosa od 3.324,96€ koji je evidentiran kao neizmirena obaveza.

U prilogu dokumentacije za pravdanje troškova izborne kampanje, državnom revizoru je prezentiran i Ugovor o dijelu zaključen sa fizičkim licem na ime izrade dvadeset promotivnih video spotova za Parlamentarne izbore, za ugovorenu naknadu u iznosu od 5.000,00€.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije na isplaćenu naknadu fizičkom licu izvršio obračun poreskih obaveza u iznosu od 379,89€, ali iste nijesu plaćene, što nije u skladu sa članom 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Troškovi istraživanja (račun 536)

Troškovi istraživanja iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 18.445,69€ odnose se na troškove redovnog poslovanja u iznosu od 7.685,92€ i troškove izborne kampanje u iznosu od 10.759,77€.

Troškovi redovnog poslovanja u iznosu od 7.685,92€ evidentirani su u Glavnoj knjizi po fakturi dobavljača na ime istraživanja javnog mnjenja u opštini Tuzi na uzorku od 700 ispitanika u iznosu od 3.920,00€ i po Ugovoru o dijelu zaključenim sa fizičkim licem po navedenom osnovu, na period od mjesec dana, za ugovorenu naknadu u iznosu od 3.500,00€. Revizijom je utvrđeno da je Partija na isplaćenu naknadu fizičkom licu izvršila obračun poreskih obaveza u iznosu od 265,92€, ali iste nijesu plaćene.

Troškovi izborne kampanje u iznosu od 10.759,77€ dokumentovani su sa Ugovorom o dijelu zaključenim sa fizičkim licem, za poslove istraživanja javnog mnjenja za Parlamentarne izbore, za ugovorenu naknadu u iznosu od 10.000,00€. Na isplaćenu naknadu fizičkom licu izvršen je obračun poreskih obaveza u iznosu od 759,77€, ali iste nijesu plaćene, što nije u skladu sa odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Troškovi komunalnih usluga (račun 539)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 13,26€ odnose se na troškove komunalnih usluga (redovno poslovanje). Navedeni troškovi su dokumentovani i isti izmireni preko žiro računa Partije.

Troškovi amortizacije (račun 540)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.414,27€ odnose se na troškove obračunate amortizacije za 2020. godinu.

Troškovi neproizvodnih usluga (račun 550)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 860,78€ odnose se na troškove usluga za obavljanje računovodstvenih poslova u iznosu od 800,00€ i obračunate poreske obaveze u iznosu od 60,78€. Navedeni troškovi dokumentovani su Ugovorom zaključenim sa fizičkim licem o pružanju računovodstvenih usluga.

Troškovi reprezentacije (račun 551)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 4.401,33€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga i nabavku potrošne robe u maloprodaji za reprezentativne svrhe.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani fakturama dobavljača i fiskalnim računima.

Od navedenih troškova, iznos od 705,53€ odnosi se na redovno poslovanje (od kojeg iznos od 55,92€ nije plaćen), dok se iznos od 3.695,80€ odnosi na troškove izborne kampanje, koji su u cjelosti plaćeni sa izbornog žiro računa.

Revizijom je konstatovano da su prilikom isplate troškova reprezentacije poštovani limiti utvrđeni Odlukom Predsjedništva Partije, br.109/2019 od 22.12.2019.godine.

Troškovi platnog prometa (račun 553)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 458,65€ odnose se na troškove bankarske provizije. Od navedenih troškova iznos od 323,11€ odnosi se na troškove redovnog poslovanja, dok se iznos od 135,54€ odnosi na troškove izborne kampanje.

Ostali nematerijalni troškovi (račun 559)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 20.486,51€ odnose se na troškove donacija i pomoći u iznosu od 2.130,00€, troškove stipendija u iznosu od 2.600,00€, troškove ranijih godina u iznosu od 602,50€, troškove konsultantskih usluga u iznosu od 4.303,92€ i druge nematerijalne troškove u iznosu od 10.850,09€. Od navedenog iznosa troškova, na troškove redovnog poslovanja se odnosi iznos od 16.182,59€, a na troškove izborne kampanje 4.303,92€.

Troškovi u iznosu od 2.130,00€ odnose se na isplaćene pomoći fizičkim licima. Pomoć je isplaćena shodno odlukama Predsjedništva Partije, a na osnovu podnešenih zahtjeva, u iznosu od 200,00€ do 1.000,00€.

Troškovi stipendija isplaćeni su u ukupnom iznosu od 2.600,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani odlukama Predsjedništva Partije, zahtjevima i potvrdom o studiranju.

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 602,50€ odnose se na troškove iz 2019.godine (digitalni sertifikat i dr.), isti su dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni su sa žiro računa.

Troškovi u iznosu od 4.303,92€ odnose se na usluge političkog savjetovanja u kampanji, analizu istraživanja javnog mnjenja, pružanje usluga političkog konsaltinga za Parlamentarne izbore. Navedeni troškovi su dokumentovani sa

Ugovorom o dijelu zaključenim sa fizičkim licem, za navedene poslove, za ugovorenu naknadu u iznosu od 4.000,00€. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije na isplaćenu naknadu fizičkom licu izvršio obračun poreskih obaveza u iznosu od 303,92€, ali iste nijesu plaćene, što nije u skladu sa članom 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Ostali troškovi u iznosu od 10.850,09€ odnose se na troškove održavanja poslovnog prostora i troškove po osnovu nabavke elektro materijala i izvršenih usluga. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i isti plaćeni preko žiro računa računa Partije.

Troškovi kazni (račun 579)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 440,00€ odnose se na troškove prekršajnih kazni plaćene preko žiro računa Partije.

Upoređivanjem podataka prikupljenih i utrošenih sredstava iskazanih u Izvještaju za izbornu kampanju za Parlamentarne izbore, utvrđeno je da, subjekt revizije je do zakonskog roka podnošenja istog (29.09.2020.godine) iskazao sve prihode i troškove nastale po osnovu izborne kampanje.

Revizijom je utvrđeno da, subjekt revizije nije prekoračio visinu iznosa sredstava koja po Rješenju Agencije za sprječavanje korupcije, br.02-02-1882/2685 od 13.08.2020.godine iznose 2.367.805,91€.

Partija je u Zbirnom izvještaju (Obrazac UPUS) prikazala ukupne prihode u iznosu od 43.051,01€ (prihodi iz Budžeta Crne Gore su iskazani u iznosu od od (20%), po potvrđenoj izornoj listi, s obzirom da su sredstva u iznosu od 23.385,74€ (80%) po osnovu izbornog rezultata uplaćena nakon podnošenja Izvještaja Agenciji za sprječavanje korupcije.

Vezano za troškove izborne kampanje, Partija je u Izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 71.061,81€, dok su isti evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 71.116,27€ (iskazani su u manjem iznosu za troškove bankarske provizije nakon podnošenja Izvještaja ASK-u od 54,46€).

14. Kancelarijsko poslovanje

Shodno Izjavi odgovornog lica (br.95/2021 od 24.09.2021.godine) u Albanskoj alternativni organizovan je sistem zavođenja akata na način što se na centralnom nivou arhivsko poslovanje vrši putem glavnog djelovodnika koji je objedinjen za sve organe Partije.

Način kancelarijskog i arhivskog poslovanja Partije bliže je uređen Pravilnikom o kancelarijskom i arhivskom poslovanju.

Revizijom je na slučajno odabranom određenom broju akata (odluke, ugovori i sl.) utvrđeno da imaju djelovodni broj i datum zavođenja istog, iako tokom postupka vršenja revizije, nije data na uvid Djelovodna knjiga.

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE REVIZIJE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu Albanske alternative, Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih:

- 1. Subjekt revizije je dužan da troškove izbornih kampanja ostvaruje u skladu sa odredbama člana 13 stav 5 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja;**
- 2. Subjekt revizije treba da plaćanje troškova izborne kampanje vrši isključivo sa žiro računa koji je otvoren za te namjene, u skladu sa članom 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja;**
- 3. Subjekt revizije treba da sredstva za finansiranje izborne kampanje prikuplja u skladu sa odredbama člana 17 stav 1 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja;**
- 4. Subjekt revizije treba da u svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje otvara posebni žiro račun za svaku potvrđenu izbornu listu shodno članu 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja;**
- 5. Subjekt revizije treba da izborni račun zatvori u roku od 90 dana od dana objavljivanja konačnih rezultata shodno članu 18a Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja;**
- 6. Subjekt revizije sa izvršiocima za obavljanje partijskih aktivnosti treba da zaključuje ugovore o radu, a ne ugovore o djelu imajući u vidu period angažovanja izvršilaca i prirodu posla;**
- 7. Subjekt revizije treba da uplatu poreskih obaveza vrši u momentu isplate naknada fizičkim licima shodno odredbama člana 46 Zakona o poreza na dohodak fizičkih lica i da shodno članu 47 Zakona podnosi IOPPD obrasce nadležnom poreskom organu;**
- 8. Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza;**
- 9. Popisna komisija nakon izvršenog popisa imovine i obaveza treba da sačini Izvještaj o popisu shodno važećem Pravilniku.**

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Albanske alternative za 2020. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije realizovao preporuke br. 1, 2, 3, 4, 5 i 9, dok nije realizovao preporuke br. 6, 7 i 8.

**Izvještaj pripremila
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević**

**Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević**